

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
WERKGELEGENHEID, ARBEID EN
SOCIAAL OVERLEG

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk.

Advies nr. 168 van 21 december 2012 over het ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de minimale normen betreffende de persoonlijke beschermingsmiddelen en collectieve beschermingsmiddelen. (Dossier 160)

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief d.d. 1 oktober 2012 heeft de Beleidscel dit ontwerp van koninklijk besluit uitgaande van de Minister van Binnenlandse zaken voor advies binnen de 2 maand overgemaakt aan de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk.

Op 6 november 2012 heeft het Uitvoerend Bureau van de Hoge Raad kennis genomen van het ontwerp van besluit.

Om dit OKB beter te begrijpen en te situeren, werd tijdens de vergadering een toelichting gegeven door medewerkers van de FOD Binnenlandse zaken. Nadien werden nog het verslag aan de Koning en het advies 51940/2/V van de Raad van State waarin erop gewezen wordt dat het OKB dient ter advies voorgelegd te worden aan de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, overgemaakt.

Inhoud van de toelichting:

De wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid voorziet de oprichting van hulpverleningszones en voorziet eveneens dat de Koning minimumnormen voor materieel en uitrusting per type interventie en de normen inzake persoonlijke uitrusting, uniform, kentekens en andere middelen van identificatie kan bepalen.

De wet van 3 augustus 2012 tot wijziging van hoger vermelde wet voorziet in het oprichten van operationele prezones met rechtspersoonlijkheid.

Deze operationele prezones moeten de inwerkingtreding van de hulpverleningszones voorbereiden en hiertoe concrete acties ondernemen, zoals het aankopen van de persoonlijke beschermingsmiddelen om zich te conformeren aan de federale minimale normen die bepaald liggen in dit voor advies voorliggend OKB. De operationele prezones ontvangen een jaarlijkse federale dotatie voor zover zij een plan opstellen met al hun voorbereidende acties voor de oprichting van de hulpverleningszones (ondermeer de aankoop van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen) en dat plan uitvoeren.

Om de federale dotatie van 2012 te ontvangen moeten de operationele prezones hun plan voorleggen voor 31 oktober 2012.

De vertegenwoordigsters van de FOD Binnenlandse zaken wijzen erop dat het voorliggend KB zo snel mogelijk zou moeten kunnen gepubliceerd worden zodat de operationele prezones kennis hebben van de federale minimale normen inzake persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen waaraan ze zich moeten conformeren en deze dus kunnen opnemen in hun plan.

De bepalingen van dit OKB worden stapsgewijze ingevoerd om volledig in werking te treden op 1 januari 2014.

Het Uitvoerend Bureau heeft op 6 november 2012 beslist om geen CAH op te richten.

Het uitvoerend Bureau heeft op 21 december 2012 beslist het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen aan de plenaire vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk op 21 december 2012.

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD TIJDENS DE VERGADERING VAN 21 december 2012

De Hoge Raad brengt een unaniem ongunstig advies over het ontwerp uit.

De Hoge Raad baseert dit negatief advies op volgende overwegingen.

A. Wat de algemene principes betreft

De sociale partners menen dat de principes in dit OKB in strijd zijn met de algemene principes van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en haar uitvoeringsbesluiten, in zonderheid met de verplichting een preventiebeleid te baseren op risicoanalyse.

Bijgevolg vrezen de sociale partners dat de werkgever van deze openbare diensten geen risicoanalyse volgens de welzijnswet meer zal uitvoeren eens de PBM en CBM vastliggen. Ze vrezen bovendien dat de betrokken werkgevers enkel deze middelen die vastliggen zullen kiezen om geen dotaties te verliezen.

Ze zijn dus gekant tegen een koninklijk besluit dat minimumnormen oplegt die niet zijn gebaseerd op een risicoanalyse.

Noch de vermelding in het verslag aan de Koning van de toepassing van risicoanalyse en de aanpassing ervan waar nodig, noch de tekst van art. 2 van het OKB "*onverminderd de verplichtingen bepaald in de wet van 4 augustus 1996*", noch de toelichting in de Ministeriële Omzendbrief van 6 augustus 2012 *rond zorg dragen voor arbeidsveiligheid voor zijn personeel en risico's om arbeidsongevallen te beperken*, noch de tekst van art. 8 van het KB 10 november 2012 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de snelste adequate hulp en van de adequate middelen nemen deze vrees weg.

De sociale partners stellen overigens vast dat deze bezorgdheid voor het respect van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en voor het koninklijk besluit welzijnsbeleid, eveneens zijn geformuleerd in de bijlage van het protocol van akkoord ondertekend op 9 februari 2012 door de drie representatieve vakbonden na de onderhandelingen in Comité C.

Gezien de aard van de tussenkomst, kunnen brandweerdiensten in alle situaties terecht komen en moet het materieel nodig voor al deze situaties te allen tijde ter beschikking zijn. Dit wil niet zeggen dat alle manschappen de middelen effectief gebruiken bij een inzet. Wat ze daadwerkelijk gebruiken, hangt af van de initiële risicobeoordeling, de interventiestrategie die wordt gevolgd (vb. al of niet brandende lokalen betreden versus gecontroleerd uitbranden) en de inzet zelf van de brandweerman (vb. pompbediener). De uitrusting van elke brandweerman moet aangepast worden aan de risico's waaraan hij zal blootgesteld worden. De sociale partners menen dan ook dat er hetzij een verwijzing zou moeten gemaakt worden naar het KB 10 november 2012 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de snelste adequate hulp en van de adequate middelen omdat hier sprake is van zowel de operationele risicoanalyse als de risicoanalyse in het kader van het welzijn op het werk hetzij op een andere manier moet verwezen worden om de link naar de risicobeoordeling te maken.

De sociale partners wijzen tenslotte nog op het volgende. Als de prezone werkgever wordt, vragen ze zich af of ze alle consequenties van de welzijnswet in overweging hebben genomen en niet enkel deze rond CBM en PBM's vervat in dit OKB.

B. Inhoudelijke opmerkingen

In het OKB wordt niet verwezen naar het KB van 13 juni 2005 betreffende het gebruik van PBM. De sociale partners willen nog eens het belang van de algemene basisprincipes bij de keuze, aankoop, gebruik, onderhoud, informatie en opleiding van de werknemers onderstrepen en in herinnering brengen.

De definitie van PBM in art. 1, 1° komt niet overeen met de definities gegeven in het KB 13 juni 2005 betreffende het gebruik van PBM.

Door zowel een definitie te geven van PBM, gepersonaliseerde als niet-gepersonaliseerde PBM laat vermoeden dat de brandweer bepaalde PBM niet ziet als gebruik door één persoon. Dit houdt risico's in. In noodsituaties bijvoorbeeld heeft men niet de tijd om PBM's op maat te personaliseren of na te gaan of ze geschikt zijn.

In art. 1, 5° wordt dienstkleedij omschreven. Nergens in het OKB wordt dit verder bepaald.

De sociale partners stellen voor om in het OKB te verduidelijken dat dit enkel van toepassing is op openbare brandweerkorpsen (met beroeps- en vrijwillige brandweerlieden) en niet op de bedrijfsbrandweer. Ook de titel scheidt deze verwarring en laat een generieke toepassing vermoeden.

Daar we ons in het domein van het strafrecht bevinden, vragen de sociale partners zich af op welke manier dit OKB kan gehandhaafd worden. Ze vragen zich af of ambtenaren van de FOD Binnenlandse Zaken handhavend kunnen optreden.

Art. 3 eerste gedachtestreep en art. 4 eerste gedachtestreep is in de Nederlandse versie: hoewel ze naar hetzelfde verwijzen is het woordgebruik verschillend.

C. Alternatief voorstel

De sociale partners zijn niet gekant tegen het initiatief als dusdanig ter ondersteuning van lokale interventiediensten bij de aankoop van middelen. Zij wensen het protocolakkoord van 9 februari 2012 niet te hypothekeren.

Daarom willen de sociale partners een constructief alternatief formuleren. Ze stellen voor om een OKB in de Codex op te nemen. Centraal staat hierbij de risicoanalyse in het aankoopbeleid (als één van de 3 groene lichten). De catalogus met normen kan dan wel gehanteerd worden, mits uit de risicoanalyse blijkt dat de betrokken PBM en CBM afdoende bescherming bieden.

Als apart KB in de Codex, zouden dan volgende aanpassingen nodig zijn:

- Het toepassingsgebied duidelijk preciseren nl. openbare brandweerdiensten.
- Opnemen van volgende bepalingen “De werkgever is er overeenkomstig de bepalingen van artikel 5 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de artikelen 8 en 9 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, toe gehouden de risico's inherent aan de arbeid op te sporen en de geëigende materiële maatregelen te treffen om hieraan te verhelpen.”
- “Wanneer de risico's niet uitgeschakeld kunnen worden aan de bron of niet voldoende beperkt kunnen worden met maatregelen, methodes of procédés op het gebied van de arbeidsorganisatie, zal de werkgever vooreerst beroep moeten doen op collectieve technische beschermingsmiddelen en indien deze niet volstaan, zullen PBM's gebruikt worden.”
- Deze CBM en PBM beantwoorden minimaal aan de vereisten vervat in de bijlage; hiervoor kan de opsomming en de bijlagen van het OKB gebruikt worden; het begrip minimaal moet zo geïnterpreteerd worden dat reeds aangekocht materiaal zoals CBM's die gelijkwaardig zijn ook voldoen aan deze principes.

In het alternatieve voorstel dient uiteraard ook rekening gehouden te worden met de opmerkingen geformuleerd in punt A en B.

In het alternatieve voorstel is het een uitvoeringsbesluit van de welzijnswet. De sociale partners menen dat de AD Toezicht van het welzijn op het werk van de FOD WASO bevoegd is en moet zijn voor de handhaving ervan.

Vermits het OKB een Codex-besluit wordt, zal de Minister van Werk dit besluit dan ook voordragen en uitvoeren in samenwerking en mede ter ondertekening van de Minister van Binnenlandse zaken.

III. BESLISSING

Het advies aan Mevrouw de Minister van Werk bezorgen.